

LUNDS
UNIVERSITET

12 november, 2018

Andreas Mattsson, programansvarig
Journalistutbildningen
Institutionen för kommunikation och medier

Rapport: Dialog för en bättre fritid

Dialogforum 29 oktober 2018

Bakgrund

Under 2017 och 2018 har Journalistutbildningen vid Lunds universitet i samarbete med fritidsförvaltningen i Malmö stad genomfört projektet Ung i Malmö. Projektet startades på grund av att tjänstepersoner i kommunen i olika utvärderingar och i forskningsrapporten Ung livsstil konstaterade att unga invånare inte deltar i särskilt stor utsträckning i de aktiviteter som kommunen står bakom. Från Journalistutbildningens sida innebar Malmö stads problemformulering en möjlighet att på ett innovativt sätt arbeta med berättelser utifrån en specifik samhällsgrupps perspektiv.

Projektet har under två år finansierats av den statliga sommarlovssatsningen som administreras av Socialstyrelsen. Inom Malmö stad har detta samordnats mellan kultur- och fritidsförvaltningarna samt gatukontoret. Sammanlagt 60 ungdomar i åldrarna 13-15 år har genom projektet fått en grundläggande utbildning i journalistiskt arbete och metod, däribland källkritik, skriv- och intervjuteknik samt digitala perspektiv. Ungdomarna har anställts, fått lön och arbetat i tre veckorsperioder. Deras arbetsuppgift har varit att med journalistiska arbetsmetoder berätta vad det innebär att vara ung i Malmö. Arbetet har letts av studenter från Journalistutbildningen vilka har fått handledning av lärare från programmet som också deltagit i utbildningsdelen.

Under Ung i Malmö har samtliga praktikanter varit med och arrangerat workshops vars syfte har varit att diskutera hur Malmö kan bli en bättre stad för unga. Till dessa workshops har tjänstepersoner, politiker och unga medarbetare från "Unga ledare" samt civilsamhället bjudits in. Samtalen har varit mycket kreativa och har också resulterat i flera konkreta förslag.

Modellen från dessa workshops låg till grund för det fortsatta samarbetet kring arrangerandet av en workshop den 29 oktober 2018 där syftet var att skapa en kreativ diskussion om Malmös fritidsutbud och ungdomars fritidsvanor.

Genomförande

Workshopen leddes av Andreas Mattsson som varit projektledare för Ung i Malmö-projektet från Lunds universitet. I rollen som programansvarig lärare vid Journalistutbildningen har han tidigare genomfört dialog-workshops vid olika universitet i Sverige men också i andra länder såsom Indien och Vietnam.

I samarbete med fritidsförvaltningen bjöds åtta ungdomar från Ung i Malmö-projektet in. Därutöver bjöds politiker från kultur- och fritidsnämnderna in samt några tjänstepersoner från kultur- respektive fritidsförvaltningen. Syftet var att skapa en bra jämnvikt mellan ungdomar och vuxna deltagare.

Workshopen genomfördes i flera steg där deltagarna i tvärgrupper diskuterade olika frågeställningar som workshopledaren presenterade en i taget. Frågorna var:

- Vilka är dina favoritplatser i Malmö?
- Vad är betydelsefullt för att Malmö ska vara en bra stad?
- Vad gör du på din fritid?
- På vilka sätt kan kommunen göra så att din fritid blir bättre?

Den sista frågan kompletterades också med en diskussion kring vem, eller vilka, aktörer, organisationer, nämnder som bär ansvaret för detta. På det här sättet lotsade deltagarna varandra genom diskussioner till den sista frågeställningen som innebar konkreta förslag på förändringar.

Varje frågeställning diskuterades mellan deltagarna i tvärgrupperna i cirka 15-20 minuter och presenterades med post-it-lappar på tre olika whiteboards. Efter varje frågeställning grupperade workshopledaren resultaten och ledde en diskussion i helgrupp kring dessa.

Workshopen avslutades med sammanfattande reflektioner av Annika Stark (S) från fritidsnämnden, Andreas Mattsson samt ungdomsdeltagarna.

Resultat

Vilka är dina favoritplatser i Malmö?

Flera av deltagarna lyfte fram Ribban, Västra hamnen, Stadsbiblioteket (och andra bibliotek), parker (Pildammsparken, Folkets park och Slottsparken) samt "Möllan".

Diskussionen koncentrerades kring hur väderkänsliga och säsongsbetonade flera av dessa platser är. Till exempel konstaterades att Ribban och parkerna inte är lika attraktiva på vinterhalvåret. Därtill lyftes frågor om känslan av otrygghet för kvinnor i parkmiljöerna samt i områden runt Ribban.

Ungdomarna lyfte också fram vikten av att en "attraktiv plats" ska innebära möjlighet att umgås och "hänga" med kompisar på ett avslappnat och icke kostsamt sätt.

Vad är betydelsefullt för att Malmö ska vara en bra stad?

Här lyftes åter frågor om trygghet upp. Bland annat konstaterade deltagarna betydelsen av fungerande belysning och att det känns mer tryggt om en miljö har fler folk i rörelse. Några deltagare lyfte också upp att det är viktigt att staden är ren och att nedskräpning också kan skapa otrygghetskänslor.

Flera grupper diskuterade också kollektivtrafikens betydelse för att ungdomar ska kunna röra sig inom stan. Flera av deltagarna berättade att

de kommit försent till skolan på grund av kollektivtrafiken, vilket flera av de vuxna också kände igen sig i. Därtill lyftes också frågor om linjedragningar, bland annat verkar det vara ett generellt problem att de flesta busslinjerna går in till "centrum" medan det är tidsödande och svårt att ta sig runt mellan olika stadsdelar. Ungdomarna lyfte också fram betydelsen av att sommarkortet varit gratis under sommarlovet och att man under höstlovet köpt det subventionerade lov-kortet.

En grupp lyfte också upp att Malmö kan skapa möjligheter för ungdomar att jobba och därigenom bidra till att Malmö blir mer attraktivt för unga. Inte bara genom själva jobb-möjligheten, utan också att unga ska ses som en resurs för att skapa bättre fritidsaktiviteter och trygghet för andra unga.

Vad gör du på din fritid?

Den klarast dominerande fritidssysselsättningen var att umgås med familj och vänner. Därtill lyftes frågor om idrotts- och träningsaktiviteter upp. Flera av ungdomarna lyfte genusfrågor kring vad som räknas som "killsport" respektive "tjejsport" och deras strävan att medverka till att dessa "kategoriseringar" försvinner. Flera deltagare berättade också att de ägnar mycket tid åt skolarbete och att en dominerande del av fritiden är att göra läxor. Här diskuterades också viss problematik kring att göra läxor på olika bibliotek då det upplevdes som att man tog platser från andra, samt att andra biblioteksbesökare störs av att ungdomar diskuterar och pratar med varandra.

På vilka sätt kan kommunen göra så att din fritid blir bättre?

Här presenterades flera konkreta förslag som nedan konkretiseras.

- **Fler ställen att "hänga på" för ungdomar**

Flera olika förslag dryftades kring mötesplatser och "ungdomscaféer". Gemensamt var att ungdomsdeltagarna önskade att platser erbjuder inbjudande och billigare alternativ till de kommersiella aktörer och fritidsgårdar som i dag finns.

Här kan Malmö stad till exempel möjliggöra för ungdomar att träffas i caféliknande miljöer där ungdomar kan träffa andra ungdomar från andra stadsdelar. Deltagarna konstaterade att det är viktigt att mötesplatsen är belägen centralt och inte är förknippat med ett specifikt område, för att möjliggöra möten över hela staden. Man föreslog också specifika platser för olika åldersgrupper. Det lyftes också fram att detta inte ska ses som en fritidsgård, utan snarare som en kompletterande verksamhet där ungdomar inte heller förväntas delta i aktiviteter som vuxna fritidsledare anordnar. Det här är också en miljö som man till exempel kan utnyttja för läxläsning.

- **Trygghetsskapande åtgärder**

Frågor om trygghet respektive otrygghet lyftes återigen upp och konkretiserades med förslag på åtgärder. Ungdomarna

konstaterades att det krävs fler fältarbetare samt poliser som bär uniform för att skapa känsla av trygghet. Dessutom lyftes möjligheter fram att föreningslivet kan ta ett större ansvar inom trygghetsområdet genom att till exempel skapa trygghetsskapande aktiviteter eller bidra till nattvandringar. De trygghetsskapande åtgärderna kan också integreras i ovanstående förslag om mötesplatser då ungdomarna lyfte fram att bekantskap i sig skapar en känsla av trygghet.

- **Idrott och motion**

Flera av ungdomarna lyfte fram att de och många andra önskar att träna på gym. Häri upplevs dock flera problem. De existerande gymmen är för dyra, har för många män och domineras av vuxna medlemmar. Flera ungdomar delade med sig av upplevelser från att vuxna personer ”stirrar ut” ungdomar, ofta tjejer, som tränar på gym och att det upplevs som otryggt att besöka många gym. Konkret föreslogs att det ska finnas gym riktade mot ungdomar under 18 år som kan erbjuda både träningspass och maskiner. Man önskade också att ett sådant gym ska ligga centralt.

Deltagarna lyfte också upp svårigheterna att som tonåring bli intresserad av en idrottsaktivitet och börja som nybörjare när man är till exempel 15 år och inte 7 år. En deltagare konstaterade att man vid 15-års ålder förväntas vara något av en expert på sin idrott.

Ett annat förslag var att flera idrottsföreningar tar mer plats och vägleder unga i frågor som rör idrott, motion och hälsa samt erbjuder aktiviteter som lockar också tonåringar och inte bara yngre barn och deras föräldrar.

- **Fritidsgårdarna**

Bör ha öppet i större utsträckning på kvällar och helger. Här föreslogs också att fler ungdomar ges möjlighet att arbeta på fritidsgårdarna.

- **Biblioteken**

Flera deltagare diskuterade möjligheten till fler sittplatser på biblioteken och att det saknas platser för ungdomar att kunna diskutera med varandra utan att störa andra biblioteksbesökare.

- **Skolorna**

Ungdomarna lyfte fram att skolan är en viktig plats för dem. Man önskade överlag bättre, och framför allt jämnare, kvalitet på undervisningen samt tryggare skolgång. Om något inträffar på skolan, eller om någon elev mår dåligt, ska det vara lättare att få hjälp än vad det är idag.

- **Lovaktiviteter**

Deltagarna önskar fler olika sorters aktiviteter som till exempel fotbolls-cuper, tv-spelsaktiviteter (LAN) samt gymaktiviteter för ungdomar. En grupp lyfte också fram att lovaktiviteterna inte behöver styras upp av vuxna, utan istället av ungdomar. Man

föreslog också större skillnad på sommar- respektive vinteraktiviteter, då sommarens fokus på aktiviteter under vinterhalvåret borde fokuseras mer på att ”hänga” och umgås under mer avslappnade former.

- **Kommunikation och marknadsföring**

Flera lyfte också upp svårigheten att få tag i information om vad som arrangeras. Ingen av ungdomarna kände till Malmö Forever, men kände till sajten Kul i Malmö. För en mer lyckad kommunikationsinsats lyfte ungdomarna fram att det är viktigt att lov- och fritidsaktiviteter kommuniceras i skolmiljön.

- **Arbetslivserfarenheter**

Flera av ungdomarna konstaterade att de och deras vänner vill ha erfarenheter av jobb och vill också ha bättre möjligheter att söka jobb. Här lyftes till exempel fram möjligheter att ungdomar kan få jobb som läxhjälpare för yngre barn och att kommunen kan göra något för att det ska bli lättare för ungdomar att söka jobb hos privata näringsidkare. Deltagarna ville också understryka att genom jobb, kan ungdomarna själva vara med och bidra till en positiv utveckling i staden.

Avslutande kommentarer

Frågor om trygghet respektive otrygghet har vid flera tillfällen lyfts fram under Ung i Malmö-projektet och så även under workshopen. Många ungdomar upplever att det finns mentala avstånd mellan olika delar av staden som kan lösas med hjälp av bättre och billigare kollektivtrafik och möjligheter till att träffas på gemensamma platser i centrala Malmö. Konkreta förslag om ungdomscaféer som billigare och attraktivare alternativ till de kommersiella aktörerna har tidigare också diskuterats både under Ung i Malmö och denna workshop.

Ungdomarnas engagemang och intresse för samhällsfrågor utgår från händelser i skolan, på fritiden men också i den nyhetsförmedling som sker via etablerade medier samt sociala medier. Det är viktigt att på olika sätt dra nytta av ungdomarnas engagemang för att skapa trygghet. Häri finns potentialer att skapa varaktig förändring.

Just ungdomarnas engagemang avspeglar sig också i frågor som är mer konkret kopplade till den övergripande frågan om ungdomars fritidsvanor och önskemål kring fritidsutbudet i Malmö. Det är viktigt för flera av ungdomsdeltagarna att förklara att de inte är passiva, utan önskar tvärtom att ta en alltmer aktiv roll i utformandet av fritidsaktiviteter, däribland genom att arbeta med att planera, utforma och genomföra dem. På det sättet genereras också fler arbetstillfällen som kommer ungdomarna till gagn.